

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Навчально-науковий інститут економіки

Факультет менеджменту

Кафедра менеджменту

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
кваліфікаційної роботи ступеня магістра**

студентки Цикало Анастасії Євгеніївни

академічної групи 073м – 20 – 2

спеціальності 073 Менеджмент

за освітньо-професійною програмою Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності

на тему ФОРМУВАННЯ АСОРТИМЕНТНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА ПРИ ВЕДЕННІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ПРАТ «ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ КОМБІНАТ ХАРЧОВИХ КОНЦЕНТРАТІВ»)

Керівник кваліфікаційної роботи	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
	Грошелева О.Г.			

Рецензент				
-----------	--	--	--	--

Нормоконтролер	Грошелева О.Г.			
----------------	----------------	--	--	--

Дніпро

2022

ЗАТВЕРДЖЕНЬ:

завідувач кафедри менеджменту

Швець В.Я.

(підпис)

« 27 » вересня 2021 року

**ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеня магістр**студентці Цикало А.Є. академічної групи 073м - 20 - 2
(прізвище та ініціали) (шифр)спеціальності 073 Менеджментза освітньо-професійною програмою Менеджмент зовнішньоекономічної діяльностіна тему Формування асортиментної політики підприємства при веденні зовнішньоекономічної діяльності (за матеріалами ПрАТ «Дніпропетровський комбінат харчових концентратів»)

затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від 21.12.2021 р. № 1072 - с

Розділ	Зміст	Термін виконання
Теоретично-методологічний розділ	Теоретично-методологічні засади формування асортиментної політики підприємства при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності	27.09.2021 р. – 31.10.2021 р.
Дослідницько-аналітичний розділ	Аналіз підприємницької діяльності Приватного акціонерного товариства «Дніпропетровський завод харчових концентратів» та ефективності управління його зовнішньоекономічною діяльністю	01.11.2021 р. – 30.11.2021 р.
Проектно-рекомендаційний розділ	Проект заходів з удосконалення формування асортиментної політики ПрАТ «Дніпропетровський завод харчових концентратів» при здійсненні ЗЕД	01.12.2021 р. – 16.01.2022 р.

Завдання видано

(підпис керівника)

Грошелева О.Г.

(прізвище, ініціали)

Дата видачі «27» вересня 20 21 року

Дата подання до екзаменаційної комісії «17» січня 2022 року

Прийнято до виконання

(підпис студента)

Цикало А.Є.

(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи магістра
студентки групи 073м-20-2
НТУ Дніпровська політехніка»
Цикало Анастасії Євгеніївни

на тему: Формування асортиментної політики підприємства при веденні зовнішньоекономічної діяльності (за матеріалами ПрАТ «Дніпропетровський комбінат харчових концентратів»)

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ, АСОРТИМЕНТНА ПОЛІТИКА, ЕФЕКТИВНІСТЬ, ХАРЧОВІ КОНЦЕНТРАТИ, ЕКСПОРТНИЙ АСОРТИМЕНТ, ОПТИМІЗАЦІЯ

Структура роботи: 93 сторінки комп'ютерного тексту; 27 рисунків; 20 таблиць; 1 додатків; 43 джерела посилання.

Об'єкт розроблення - процес формування асортиментної політики підприємства при здійсненні ЗЕД.

Мета роботи - теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо формування асортиментної політики підприємства при веденні зовнішньоекономічної діяльності.

Основні результати кваліфікаційної роботи магістра полягають у такому: досліджено теоретично-методологічні засади формування асортиментної політики підприємства при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності; виконано аналіз фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Дніпропетровський завод харчових концентратів»; оцінено ефективність управління асортиментною політикою ПрАТ «ДКХК»; обґрунтовано управлінські рішення щодо удосконалення формування асортиментної політики ПрАТ «ДКХК» при здійсненні ЗЕД; оцінено ефективність запропонованих управлінських рішень.

Методи дослідження - теоретичного узагальнення та критичного аналізу, економіко-статистичного, економічного, операційного, фінансового, стратегічного аналізу, кореляційно-регресійні та оптимізаційні методи.

Результати кваліфікаційної роботи магістра рекомендовано для використання на вітчизняних підприємствах харчової промисловості.

Сфера застосування - стратегічне планування експортної діяльності.

Економічна ефективність - економічний ефект від експорту збільшується на 0,81%, прибуток збільшується на 0,32%, рентабельність на 0,1%.

Значимість роботи – врахування в процесі розробки асортименту значної кількості різних за своєю природою факторів, що дозволяє досягти кращого балансу між внутрішнім та зовнішнім середовищем підприємства.

ABSTRACT

of qualification paper for Master's degree
by the student of the academic group 073m-20-2
Dnipro University of Technology
Tsykalo Anastasiia

Title: Formation of the assortment policy of an enterprise in conducting foreign economic activity (based on the materials of Private JSC "Dnipropetrovsk plant of food concentrates")

**FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY, ASSORTMENT POLICY, EFFICIENCY,
FOOD CONCENTRATES, EXPORT ASSORTMENT, OPTIMIZATION**

Structure: 93 printed pages; 27 figures; 20 tables; 43 references.

Object of development - the process of forming enterprise assortment policy in carrying out its foreign economic activity.

The aim of the paper - theoretical substantiation and development of practical recommendations for the formation of the assortment policy of the enterprise in conducting foreign economic activity.

The main findings of the qualification paper for the Master's degree are as follows: the theoretical and methodological bases of enterprise assortment policy formation in carrying out foreign economic activity are investigated; the analysis of financial and economic activity of PJSC "Dnipropetrovsk plant of food concentrates" was performed; managerial decisions to improve the formation of assortment policy of PJSC "DPFC" in the conducting of the foreign economic activity are substantiated; the efficiency of the proposed management decisions is evaluated.

Research methods - theoretical generalization and critical analysis, economic-statistical, economic, operational, financial, strategic analysis, correlation-regression and optimization methods.

The findings of the qualification paper for the Master's degree are recommended for use in domestic food industry enterprises.

Application – strategic planning of export activity.

Financial viability of the proposed measures – the economic effect of export increases by 0.81%, profit increases by 0.32%, profitability increases by 0.1%.

The value of the research – taking into account in the process of developing the range of a significant number of factors of different nature, that allows to achieve a better balance between internal and external environment of enterprise.

ЗМІСТ

	С.
Вступ	5
1 Теоретично-методологічні засади формування асортиментної політики підприємства при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності	8
1.1 Асортиментна політика підприємства: сутність, методика формування	8
1.2 Експортний маркетинг як інструмент розвитку експортної діяльності	18
1.3 Показники та методи оцінки ефективності управління товарним асортиментом підприємства	27
2 Аналіз підприємницької діяльності Приватного акціонерного товариства «Дніпропетровський комбінат харчових концентратів» та ефективності його асортиментної політики	31
2.1 Загальна характеристика ПрАТ «Дніпропетровський завод харчових концентратів» та продукції підприємства	31
2.2 Аналіз фінансово-господарської діяльності ПрАТ «ДКХК»	36
2.3 Особливості експортної діяльності ПрАТ «ДКХК»	47
2.4 Оцінка ефективності асортиментної політики ПрАТ «ДКХК»	54
3 Проект заходів з удосконалення формування асортиментної політики ПрАТ «ДКХК» при здійсненні ЗЕД	65
3.1 Дослідження факторів, що впливають на діяльність ПрАТ «ДКХК» на внутрішньому та зовнішньому ринках	65
3.2 Удосконалення експортної асортиментної політики ПрАТ «ДКХК» на ринку Румунії	69

3.2.1 Обґрунтування вибору ринку Румунії в якості цільового для удосконалення асортиментної політики	69
3.2.2 Оптимізація товарного портфеля ПрАТ «ДКХК» на ринку Румунії	72
3.3 Розширення експортного асортименту ПрАТ «ДКХК» на ринку Румунії	78
3.4 Обґрунтування економічної ефективності реалізації запропонованих заходів	80
Висновки	84
Перелік джерел посилання	89
Додаток А Матеріали публікації результатів дослідження	
Відгук керівника	
Рецензія	

ВСТУП

Актуальність теми. Реалізація виробленої продукції – важливий етап підприємницької діяльності суб'єкта господарювання, ефективного здійснення якого забезпечує фінансову стабільність підприємства. Успішність продажів залежить від здатності догодити клієнту. У цьому процесі одним з ключових факторів впливу є створення асортименту, який максимально повно задовольнятиме потреби споживача/клієнта. Недоліки, допущені в процесі формування асортименту, негативно впливають на товарну пропозицію, споживчий попит та інші фактори, від яких залежить ефективність господарської діяльності.

Питання, пов'язані із формуванням асортиментної політики, вирішуються на етапі планування виробничо-збутової діяльності підприємства. У загальному розумінні асортиментну політику можна визначити, як загальний орієнтир щодо формування номенклатури виробництва та реалізації товарів на тривалий період часу, що враховує можливості підприємства, постачальників та партнерів, а також потреби ринку, динаміку цін, сезонність тощо. [2] Крім того, розробляючи асортиментну політику менеджер має враховувати цілий ряд факторів, серед яких особливо місце посідають такі, як стан попиту, технологічні можливості підприємства, наявність аналогів на ринку збуту тощо.

Статичні дані свідчать, що за період 2015 – 2020 рр. середня чисельність населення України скоротилася майже на 2,6%, витрати на продукти харчування у загальній структурі споживчих витрат населення сягають майже 50% і майже 9% населення отримують середній дохід, який є нижчим за фактичний прожитковий мінімум. [3] Фахівці відмічають високий рівень соціального розшарування населення, що, зокрема, є результатом низького рівня адаптації національної економіки до процесів глобалізації та недостатнім рівнем конкурентоспроможності цілих галузей у сучасному

ринковому середовищі. [4] Все це негативно впливає на внутрішній попит та змушує національних товаровиробників більш пильно придивлятися до можливостей збуту товарі на зовнішніх ринках.

Дослідження товарної структури вітчизняного експорту дозволяє стверджувати, що найбільш затребуваними на зовнішньому ринку залишаються товари сільського господарства та харчової промисловості: їх частка у 2020 р. становила 45% із тенденцією до незначного збільшення порівняно із 2019 р. (найбільша питома вага (понад 24%) припадала на продукти рослинного походження); при цьому найменша доля припадала взуття, головні убори та парасольки (лише 0,3% і за цією позицією спостерігалось найдинамічніше скорочення - -12,2%). [5] Вивчення тенденцій, що сформовані на зовнішніх ринках, дозволяють підприємствам більш зважено ухвалювати рішення щодо можливої експансії, а також більш обґрунтовано визначатися із асортиментом продукції, яку варто пропонувати для відповідного закордонного ринку.

Компетентність в асортиментній політиці здатна забезпечити підприємству перемогу у конкурентній боротьбі як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках, тому опанування сучасних наукових методів планування та реалізації асортиментної політики представляє науковий та практичний інтерес.

Мета – теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо формування асортиментної політики підприємства при веденні зовнішньоекономічної діяльності.

Для досягнення поставленої мети в кваліфікаційній роботі вирішено такі завдання:

- дослідити теоретично- методологічні засади формування асортиментної політики підприємства при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності;

- виконати аналіз фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Дніпропетровський завод харчових концентратів»;

- оцінити ефективність управління асортиментною політикою ПрАТ «Дніпропетровський завод харчових концентратів»;

- обґрунтувати управлінські рішення щодо удосконалення формування асортиментної політики ПрАТ «ДКХК» при здійсненні ЗЕД;

- оцінити ефективність запропонованих управлінських рішень.

Об'єкт розроблення – процес формування асортиментної політики підприємства при здійсненні ЗЕД.

Предмет розроблення – теоретичні, методичні та практичні підходи до формування асортиментної політики підприємства при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої у кваліфікаційній роботі мети та вирішення сформульованих завдань використано наступні методи дослідження: теоретичного узагальнення та критичного аналізу, економіко-статистичного, економічного, операційного, фінансового, стратегічного аналізу, кореляційно-регресійні та оптимізаційні методи.

Практична значущість. Запропоновані у роботі пропозиції щодо формування асортиментної політики при веденні зовнішньоекономічної діяльності можуть бути використані на вітчизняних підприємствах харчової промисловості при здійсненні планування їх діяльності.

Апробація результатів роботи. За результатами наукового дослідження підготовлені тези (Додаток А):

Tsykalo. A., Grosheleva O. Some aspects of assortment policy formation in the implementation of foreign economic activity. *Majesty of Marketing*. XVII міжнародна науково-практична конференція студентів та молодих учених. 2021. [Електронний ресурс]: <https://mk.nmu.org.ua/ua/npd/majesty.php>